

Ouderbetrokkenheid

Als onderzoekers zijn wij heel erg dankbaar voor uw betrokkenheid bij Generaties². Uw betrokkenheid is enorm waardevol! In deze nieuwsbrief maakt u kennis met onze nieuwe medewerkers en staan we stil bij ouderbetrokkenheid op school. Ook bespreken we hoe 'ouders van nu' in de media gepresenteerd worden. Veel leesplezier!

Winnares € 500 bon

Moeder Barbara was blij verrast toen zij gebeld werd met het nieuws dat zij de jaarlijkse loterij had gewonnen. Onderzoekers Lynn en Pauline zijn bij het gezin op bezoek geweest om de cheque van 500 euro te overhandigen. Deze mag het gezin besteden bij bol.com. Zoon Pepijn en dochter Merel mogen van moeder allebei iets leuks uitkiezen. Aan ideeën geen gebrek! Wij wensen het gezin veel plezier!

Keek u ook naar *de Luizenmoeder*?

Als je onderzoek doet naar ouderparticipatie op school, is *De luizenmoeder* verplichte kost. Ze is geen liefhebber van Nederlandse tv-series, dus met tegenzin begon pedagogiek-promovenda Marina Iliás te kijken. Maar toen

Nieuwsbrief

was ze verkocht. 'Het is zo herkenbaar.' Schooldirecteur Anton probeert in *De Luizenmoeder* zijn 'glansmethode' erdoor te drukken in de tienminutengesprekken: 'Laat die stilte maar vallen, laat ouders het zelf maar vertellen.' Hij zoekt het maar lekker uit met zijn glansmethode, geven de juffen Ank en Helma hem te verstaan. Marina Iliás geeft hen groot

gelijk: je moet ervaren krachten nooit op zo'n manier de wet voorschrijven. Maar de methode zelf, daar zit ergens wel iets in. 'Verhalen van thuis zijn net zo belangrijk voor de leerkracht als verhalen van school voor de opvoeders van een kind. Als je elkaars praktijk kent, kun je van elkaar leren en elkaar passende tips geven.'

Iliás onderzoekt hoe de school en opvoeders elkaar beter kunnen ondersteunen. Ze richtte leergemeenschappen van ouders en leerkrachten op bij zeven heel verschillende basisscholen in Amsterdam en omgeving. In die leergemeenschappen, tot nu toe gericht op de onderbouw, zijn ouders en docenten het gesprek met elkaar aangegaan. Ze hebben veel van elkaar geleerd en hun communicatie en samenwerking verbeterd.

Zo ontdekten deelnemers dat 'helpen met school' niet in de eerste plaats zit in helpen met de herfsttafel of meegaan op schoolreisje. Veel belangrijker is wat opvoeders thuis doen om hun kind te stimuleren. Iliás: 'je kunt natuurlijk voorlezen en letters oefenen, maar het is ook belangrijk om samen gewone dingen te doen, zoals koken en de tafel

dekken. Daar leert een kind heel veel van, van getallen en gewichten tot motoriek. En samen spelen: veel ouders beseffen niet hoeveel er spelend te leren valt.'

Opdraven om met andere ouders een particiPizza te maken, draagt niet direct bij aan de ontwikkeling van een kind, maar een positieve houding van ouders ten opzichte van school is wél essentieel, benadrukt Iliás. 'Spreek bijvoorbeeld je verwachtingen uit naar je kind. Vertel dat je graag wilt dat het zijn best doet en leg uit waarom leren belangrijk is.' Dat is wat anders dan eisen – van je kind en van de leerkracht – dat je kind op het hoogste niveau uitkomt.

In de leergemeenschappen kwamen thema's uit *De luizenmoeder* ook aan bod: uitnodigingen voor partijtjes, hoe je informatie deelt, het format van rapporten en rapportgesprekken, trakteren en ja: ook zwaaien en afscheid nemen. 'Op een van de scholen ging het over de jongste kleuters die onrustig werden als ouders mee de klas in gingen', illustreert Iliás. Ouders en leerkrachten bedachten om voortaan afscheid te nemen op de gang, en daarnaast af en toe ouderochtenden te organiseren. Zo is er meer rust voor de kinderen en blijven ouders toch op de hoogte van wat hun kind in de klas aan het doen is.' Doordat betrokkenen hun perspectieven uitwisselden, werd de samenwerking beter en dát draagt bij aan de ontwikkeling van het kind.

Zo'n Anton, die een particiPizza en een glansmethode bedenkt en aan iedereen opdringt, dat werkt niet: geen draagvlak. 'In een leergemeenschap van ouders en leerkrachten kunnen de betrokkenen zelf wel bedenken wat ze uit de

tienminutengesprekken willen halen.

Leerkrachten hebben allerlei communicatietrainingen gehad. En als ouders zien waarom het goed is voor hun kind, zijn ze erg coöperatief, ervaart Iliás. Dan is er geen zwaailamp nodig. En geen pushende of juist wegduikende directeur Anton.

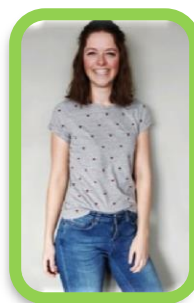
Even voorstellen

In het afgelopen jaar heeft het generaties²-team er een aantal nieuwe medewerkers bij gekregen. Zij stellen zich graag aan u voor.

Mirte Forrer - Ik ben Mirte Forrer en inmiddels alweer ruim een jaar werkzaam bij Generaties². In samenwerking met de Gemeente

Amsterdam, Altra, Jeugdbescherming Regio Amsterdam en de Vrije Universiteit Amsterdam wordt een instrument ontwikkeld om opvoedgedrag binnen de ouder-kind relatie te kunnen beoordelen. Door de data van Generaties² kunnen we het te ontwikkelen instrument toetsen. Beoordeling van opvoedgedrag maakt het mogelijk om meer specifiek te zijn over de behoeften van een gezin en het gezin indien nodig te kunnen verwijzen naar passende interventies.

Lynn Nijhof - Mijn naam is Lynn Nijhof. Ik ben sinds september 2016 betrokken bij Generaties². Deze betrokkenheid begon voor mij als student, toen ik mijn masterthesis schreef bij dit onderzoek in het studiejaar 2016-2017. Aan het einde van

het studiejaar bleek dat er vanaf september 2017 nieuwe onderzoeksassistenten nodig

waren en werd mij gevraagd of ik dat leuk zou vinden. Dat wilde ik heel graag! Ik vind het ontzettend leuk om in contact te staan met de moeders en hun kinderen. Ik ga op huisbezoeken bij de gezinnen, maar ben daarnaast ook veel bezig met andere taken, zoals de administratie, coördinatie van de studenten die nu bij dit project betrokken zijn en ik onderhoud het contact met onze deelnemers. Ik heb het hier erg naar mijn zin door die afwisseling in taken én het leuke team.

Pauline de Bruijn - Sinds september 2017 werk ik samen met Lynn als onderzoeks-medewerker bij Generaties². Ik heb het hier erg naar mijn zin, vanwege het contact met gezinnen, studenten én onderzoekers. Net als Lynn was ik vroeger student aan de VU. Verder was mijn moeder verloskundige en het (aanstaande) moederschap was vaak onderwerp van gesprek bij mij thuis. Zodoende heb ik altijd al interesse gehad in de vraag hoe het is voor vrouwen om moeder te worden en ik help bij Generaties² daarom met veel plezier mee met het inventariseren van uw beleving van het moederschap.

Lianne van Setten - In het najaar ben ik, Lianne van Setten, gestart als promovendus bij Generaties², waar ik mij richt op verbanden tussen opvoeding en diverse aspecten van de ontwikkeling van de kinderen wanneer zij 6/7 jaar oud zijn. De komende drie jaar zal ik mij bijvoorbeeld bezig houden met vraagstukken

die draaien om motoriek, lichaamsbeweging, sociale interactie en cognitieve vaardigheden, maar ook zal ik kijken hoe het nu met alle moeders gaat en welke rol zij spelen in de ontwikkeling van hun kind. Door de grote hoeveelheid metingen en data is dit een fantastisch project om aan mee te werken, en ik heb veel zin om mij hier nog meer in te verdiepen.

Anne Tharner - Mijn naam is Anne Tharner en ik ben in januari 2018 begonnen als universitair docent bij de VU. Oorspronkelijk kom ik uit Duitsland, maar ben voor mijn studie psychologie naar Amsterdam verhuisd. Na een "tussenstop" van 2 jaar in Kopenhagen, ben ik nu weer terug in Nederland, wat inmiddels voelt als thuis. Voor mijn onderzoek ben ik betrokken geraakt bij Generaties² en daar ben ik erg blij mee! Het project sluit heel goed aan bij mijn onderzoeksinteresse, de ouder-kind relatie. Mijn onderzoek richt zich op vragen zoals: Hoe ontwikkelt zich de relatie tussen ouders en kinderen, hoe komen verschillen tussen gezinnen tot stand, en welke rol speelt daarbij het gedrag van de ouder en het gedrag van het kind, maar ook de combinatie van deze twee? Ik verheug me op de samenwerking met Generaties²!

Column – Niks mis met je best doen door Carlo Schuengel en Mirjam Oosterman

Om de zoveel tijd duikt in de media een nieuw type ouder op. De laatste jaren is er met name veel aandacht voor 'betrokken' ouders. We kennen al sinds 1990 de "helikopter-ouder", een term van Foster en Cline, die staat voor de

overbeschermende ouder die zich te veel zou bemoeien met het wel en wee van hun kind. Hougaard kwam in 2004 met de mooie term “curling-ouders”, die voor hun kinderen de glijbaan naar een gelukkig leven schoonpoetsen. Soms worden ouders ‘paranoïde’ genoemd in hun overbescherming van het kind. Ook wetenschappers vragen zich serieus af of ouders in deze tijd te lijden hebben onder perfectionisme. Deze termen overziend is het haast onmogelijk om het als ouder goed te doen, want als je al te zeer je best doet, dan ben je zomaar een hyper of über-ouder met een neurotisch-perfecte opvoedingsstijl.

Zijn al deze hyper-ouders echt een gevaar voor hun kinderen, ondanks of misschien dankzij hun goede bedoelingen? Per definitie is alles waar “te” voor staat, slecht. Wanneer beschermt een ouder echter teveel? Op welk moment slaat zorgzame betrokkenheid om in overcontrole? In een gevaarlijke buurt kan je maar beter als ouder in de gaten houden waar je kind gaat of staat. En een kind dat een beetje dromerig en naïef is, kan je in een drukke stad maar beter aan de hand nemen. De eigen aard van het kind, de situatie en de ervaringen die ouders hebben, zijn vaak onbekend voor de buitenstaander. Het is al te gemakkelijk om voorbarige conclusies te trekken en ouders te bestempelen als overbetrokken of hyper.

Niettemin, kinderen vinden het prettig om de ruimte te krijgen zodat ze hun eigen weg kunnen zoeken. Ze vinden het fijn als hun ouders hen daarin steunen, zeker in moeilijke of spannende situaties. Dat geldt voor jonge kinderen, maar zeker ook voor kinderen in de tienerleeftijd. Ook zij hebben baat bij ouders die betrokken zijn bij hun activiteiten en hen begeleiden in de omgang met vrienden,

presteren op school en andere activiteiten (DeVore & Ginsburg, 2005). Voor sommige ouders is dat gemakkelijker dan voor andere. En elke ouder heeft dagen waarop het wat moeilijker is om de benodigde aandacht en geduld op te brengen dan op andere dagen. De meeste moeite hebben ouders die het zichzelf kwalijk nemen dat ze niet aan hun eigen hoge eisen voldoen; deze ouders raken niet alleen in de knoop met zichzelf, maar ook vaker met hun kinderen. Daarentegen, de ‘perfectionistische’ ouders die hun eigen misstappen vergeven, geven ook hun kinderen de steun en ruimte die ze nodig hebben (Soenens et al., 2006).

Met ‘perfectionistische’ ouders hoeft daarom niks mis te zijn, tenzij hen een schuldgevoel wordt aangepraat. Daarom liever geen negatieve verhalen over helikopter-ouders, curling-ouders, überopvoeders en wat voor termen nog meer worden bedacht. Er is niks mis met een ouder die het beste wil voor zijn of haar kind.

Referenties:

Bart Soenens, Maarten Vansteenkiste, Bart Duriez & Luc Goossens. 2006. In Search of the Sources of Psychologically Controlling Parenting: The Role of Parental Separation Anxiety and Parental Maladaptive Perfectionism. *Journal of Research on Adolescence* 16: 539-559.

DeVore, E. R., & Ginsburg, K. R. (2005). The protective effects of good parenting on adolescents. *Current Opinion in Pediatrics*, 17(4), 460-465.

Voor vragen, opmerkingen of adreswijzigingen kunt u contact opnemen via info@generaties2.nl

